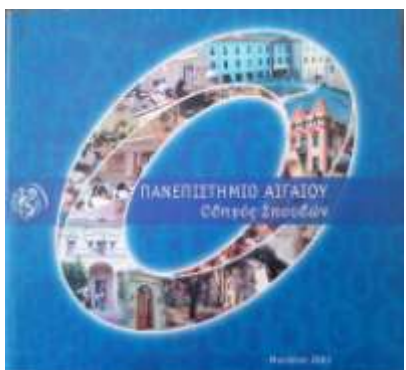

Ιστορικό Αρχείο Πανεπιστημίου Αιγαίου Historical Archives – University of the Aegean

Τεύχος 3^ο – Οκτώβριος 2018

Οι Οδηγοί Σπουδών αποτελούν σημαντικά τεκμήρια για την Ιστορία του Πανεπιστημίου Αιγαίου

«Το Πανεπιστήμιον άρα, κύριοι, έξοχον προϊόν της ελευθερίας, στερούμενον ιστορίας, αρνείται αυτό εαυτό, αρνείται την γένεσίν του και τον σκοπόν του»

Φραερίτης Κ., *Λόγος και Ευθύναι του Πρωτάεως*. Αθήνα 1864, σ. 34.

Οδηγοί Σπουδών του Πανεπιστημίου Αιγαίου: έχουμε ξεκινήσει να τους συγκεντρώνουμε.

Το ΙΑ.ΠΑιγ., παράλληλα με άλλες συλλογές και εργασίες, έχει ξεκινήσει και την *Συλλογή των Οδηγών Σπουδών των Σχολών, των Τμημάτων και των Μεταπτυχιακών Προγραμμάτων Σπουδών του Πανεπιστημίου Αιγαίου*. Στην συλλογή του βρίσκονται σήμερα 74 Οδηγοί Σπουδών έντυποι ή/και σε e-μορφή. Εντάσσονται στην περίοδο 1989-2017 (αναλυτική απογραφή τους στον πίνακα της επόμενης σελίδας).

Κάθε Οδηγός Σπουδών είναι ένα stop carré: μία στατική εικόνα για ένα Τμήμα, κατά την αρχή του ακαδημαϊκού έτους στο οποίο παρήχθη. Όμως οι Οδηγοί Σπουδών ναι μεν μας πληροφορούν για μια συγκεκριμένη χρονική στιγμή, αλλά ως προς πολλές διαφορετικές διαστάσεις της: για το Πανεπιστήμιο υπό την αιγίδα του οποίου θα υλοποιηθεί το Πρόγραμμα Σπουδών, για το Τμήμα που θα το προσφέρει, για τις υλικοτεχνικές συνθήκες στις οποίες θα προσφερθεί, για την φοιτητική ζωή, για τους ανθρώπους που αναλαμβάνουν την ευθύνη να ολοκληρωθεί επιτυχώς, για τους καθηγητές και τους άλλους διδάσκοντες, για την διοικητική υποστήριξη και τους ανθρώπους της και για πολλά ακόμη.

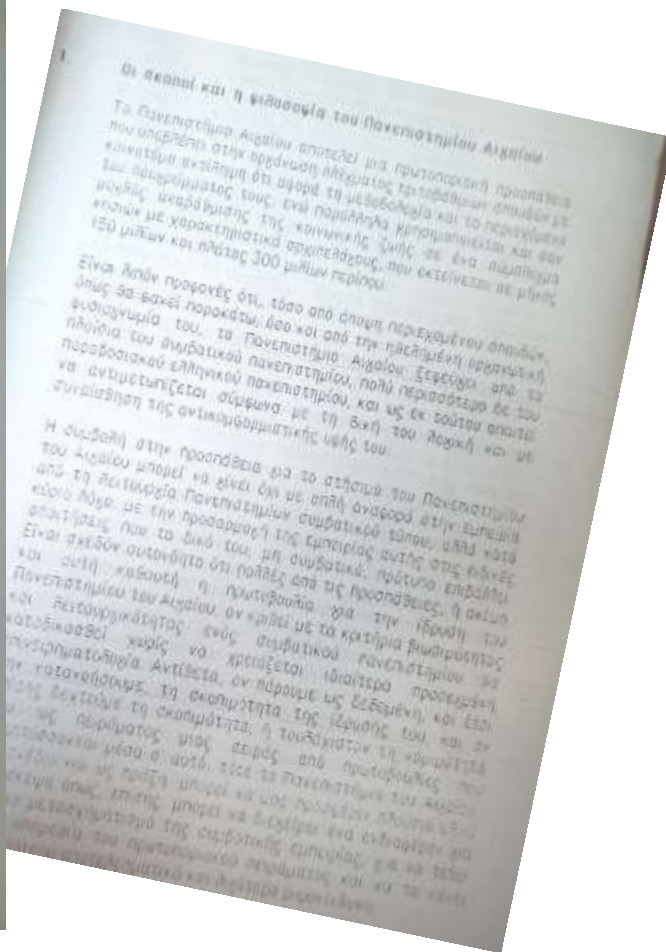
Η πανεπιστημιακή ζωή, από την άλλη, είναι ιδιαιτέρως κινητική. Γι' αυτό και είναι πιθανό, κατά την διάρκεια του ακαδημαϊκού έτους ή με την ολοκλήρωσή του, να έχουν σημειωθεί μεταβολές σε όσα ένας Οδηγός Σπουδών περιλαμβάνει. Ίσως το Τμήμα να μετονομαστεί ή να μετεγκατασταθεί. Ίσως να προστεθούν ή να αφαιρεθούν μαθήματα από το Πρόγραμμα Σπουδών. Ίσως μέλη του Διδακτικού και Ερευνητικού Προσωπικού να εξελιχθούν σε ανώτερη βαθμίδα. Ίσως κάποιων το όνομα να μην βρεθεί στον Οδηγό Σπουδών του επόμενου έτους -στην επόμενη δηλαδή και πάλι στατική εικόνα που όμως, στην σύγκρισή της με την προηγούμενη, μας επιτρέπει να εντοπίσουμε τις (μετα)κινήσεις, τις μεταβολές, και να τις ερευνήσουμε. Κάποιες μεταβολές μας βοηθά το εικαστικό και φωτογραφικό υλικό των Οδηγών Σπουδών να τις εντοπίσουμε. Κάποιες άλλες ανακαλύπτονται μέσα από τα γραπτά μέρη τους. Σε κάθε περίπτωση οι Οδηγοί Σπουδών είναι ιδιαιτέρως «ομιλητικοί» εφόσον τους θέσουμε τα κατάλληλα ερωτήματα.

Οι Οδηγοί Σπουδών, όταν τοποθετηθούν χρονολογικά, δημιουργούν σειρά αλληλοδιάδοχων στιγμιότυπων. Αυτά γίνονται τόσο ισχυρότερα τεκμηριωτικά, όσο μικρότερα είναι τα χρονικά κενά ανάμεσά τους. Οι Οδηγοί Σπουδών είναι χρήσιμοι για την τεκμηρίωση, σε κάθε περίπτωση. Ακόμη και όταν δεν δίνουν απαντήσεις. Συνεχώς εγείρουν ερωτήματα. Συνεχώς λειτουργούν ως ερευνητικές προκλήσεις ώστε να αναζητηθούν πρόσθετα τεκμήρια και μαρτυρίες.

Στις επόμενες σελίδες έχουν επιλεγεί και δίνονται σε χρονολογική σειρά, παραθέματα από κείμενα που συνοδεύουν φωτογραφικό υλικό που υπάρχει σε Οδηγούς Σπουδών. Πρόκειται για παραθέματα-στιγμιότυπα από την δεκαετία 1989-1999, στα οποία γίνεται προσπάθεια να προσδιοριστούν η ιδιαίτερη φυσιογνωμία και οι σκοποί του Πανεπιστημίου Αιγαίου.

Παναγιώτης Γ. Κιμουρτζής
Καθηγητής Π.Τ.Δ.Ε.
Μέλος της Επιστημονικής Επιτροπής ΙΑ.ΠΑιγ.

ΣΧΟΛΗ	ΕΔΡΑ	Τμήμα	Έδρα	Οδηγοί Σπουδών
ΠΟΛΥΤΕΧΝΙΚΗ	ΣΥΡΟΣ	Μηχανικών Πληροφοριακών και Επικοινωνιακών Συστημάτων	Σάμος	2001, 2011, 2015, 2016 (ΜΠΣ), 2017 (ΜΠΣ), 2017 (ΠΠΣ)
ΠΟΛΥΤΕΧΝΙΚΗ	ΣΥΡΟΣ	Μηχανικών Οικονομίας και Διοίκησης	Χίος	2009, 2015, 2016, 2017
ΠΟΛΥΤΕΧΝΙΚΗ	ΣΥΡΟΣ	Μηχανικών Σχεδίασης Προϊόντων και Συστημάτων	Σύρος	2001, 2004, 2005, 2009, 2010, 2011, 2012, 2013, 2014, 2015, 2016, 2017
ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ	ΛΕΣΒΟΣ	Κοινωνικής Ανθρωπολογίας και Ιστορίας	Λέσβος	1995, 1997, 1999, 2006, 2013, 2014, 2015, 2016
ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ	ΛΕΣΒΟΣ	Κοινωνιολογίας	Λέσβος	2000
ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ	ΛΕΣΒΟΣ	Γεωγραφίας	Λέσβος	1994 & 1996 (Ανθρωπογεωγραφίας) 1998 (ελληνικά & δίγλωσσος)
ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ	ΛΕΣΒΟΣ	Πολιτισμικής Τεχνολογίας και Επικοινωνίας	Λέσβος	2005
ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ	ΛΕΣΒΟΣ	Περιβάλλοντος	Λέσβος	1989, 1996, 2007 (ΜΠΣ)
ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ	ΛΕΣΒΟΣ	Επιστημών της Θάλασσας	Λέσβος	2008
ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ	ΛΕΣΒΟΣ	Επιστήμης Τροφίμων και Διατροφής	Λήμνος	
ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ	ΧΙΟΣ	Διοίκησης Επιχειρήσεων	Χίος	1998, 2015, 2015 (ΜΠΣ), 2017 (ΠΠΣ)
ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ	ΧΙΟΣ	Ναυτιλίας και Επιχειρηματικών Υπηρεσιών	Χίος	1998, 2017
ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ	ΧΙΟΣ	Οικονομικής και Διοίκησης Τουρισμού	Χίος	
ΘΕΤΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ	ΣΑΜΟΣ	Μαθηματικών	Σάμος	1993, 1995, 1996, 1997, 1998, 1999, 2017
ΘΕΤΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ	ΣΑΜΟΣ	Στατιστικής και Αναλογιστικών – Χρηματοοικονομικών Μαθηματικών	Σάμος	2000, 2015
ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ	ΡΟΔΟΣ	Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης	Ρόδος	1992 («Παιδαγωγικά Τμήματα»), 1999, 2000, 2008, 2009, 2010, 2011, 2012, 2015, 2016, 2017
ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ	ΡΟΔΟΣ	Τμήμα Επιστημών της Προσχολικής Αγωγής και του Εκπαιδευτικού Σχεδιασμού	Ρόδος	1992 («Παιδαγωγικά Τμήματα»), 2007 (επετειακός-20 χρόνια), 2014, 2014 (ΜΠΣ), 2017
ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ	ΡΟΔΟΣ	Τμήμα Μεσογειακών Σπουδών	Ρόδος	1999, 2016, 2017

1989-1990

Οι σκοποί και η φυσιογνωμία του Πανεπιστημίου Αιγαίου

«Το Πανεπιστήμιο Αιγαίου αποτελεί μια πρωτοποριακή προσπάθεια που αποβλέπει στην οργάνωση πλέγματος τριτοβάθμιων σπουδών με καινοτόμο αντίληψη [σε] ότι αφορά τη μεθοδολογία και το περιεχόμενο του προγράμματός τους, ενώ παράλληλα χρησιμοποιείται και σαν μοχλός αναβάθμισης της κοινωνικής ζωής σε ένα σύμπλεγμα νησιών με χαρακτηριστικά αρχιπελάγους, που εκτείνεται σε μήκος 150 μιλίων και πλάτος 300 μιλίων περίπου.

Είναι λοιπόν προφανές ότι τόσο από άποψη περιεχομένου σπουδών [...] όσο και από την ηθελημένη οργανωτική φυσιογνωμία του, το Πανεπιστήμιο Αιγαίου ξεφεύγει από τα πλαίσια του συμβατικού πανεπιστημίου, πολύ περισσότερο δε του παραδοσιακού ελληνικού πανεπιστημίου, και ως εκ τούτου απαιτεί να αντιμετωπίζεται σύμφωνα με τη δική του λογική και με συναίσθηση της αντικομοφορμιστικής υφής του».

1992-1993

Στέγαση του Πανεπιστημίου

«Επιδιώξη των αρχών του Πανεπιστημίου Αιγαίου είναι οι δραστηριότητες του Πανεπιστημίου να στεγασθούν σε υφιστάμενα κτίρια στα νησιά. Τα νησιά του Αιγαίου διαθέτουν κτιριολογικό πλούτο μεγάλης ιστορικής και αρχιτεκτονικής αξίας. Η αξιοποίηση μέρους αυτού του πλούτου από το Πανεπιστήμιο Αιγαίου συντελεί στη διάσωση της εθνικής μας κληρονομίας, αλλά και στην εξασφάλιση για το Πανεπιστήμιο, με μικρή σχετικά δαπάνη, κτιριολογικών συνθηκών υψηλού αισθητικού επιπέδου και άνεσης. Ήδη στο Πανεπιστήμιο έχουν παραχωρηθεί τα παρακάτω:

Στη Μυτιλήνη: το Κομνηνάκειο Δημ. Σχολείο, κτίριο της ΑΤΕ, κτίριο Μπίνειο.

Στη Χίο: Το Μιχάλειο Ορφανοτροφείο, η Καράδειος Σχολή, κτίριο της Σχολικής Εφορίας.

Στη Σάμο – Δήμος Σάμου και Κοινότης Βαθέος: Β' Δημ. Σχολείο Σάμου, η Γεωργική Σχολή, Μανιάκειο Ίδρυμα – Οικοτροφείο, παλιό Καπνοκοπτήριο κ.ά. **Καρλόβασι:** Πορφυριάς Σχολή, κτίριο Εμπορικής Σχολής, Εστία, Ηγεμονικό Μέγαρο, Δημοτικές Αποθήκες, κ.ά.

Στη Ρόδο: Το συγκρότημα της Σχολής Χωροφυλακής (...).

«Ο ακαδημαϊκός στόχος του Πανεπιστημίου Αιγαίου

είναι να χαράξει νέες κατευθύνσεις σε τέσσερις χώρους της Ανώτατης Παιδείας, κατευθύνσεις που φαίνεται ότι λείπουν, ενώ τις απαιτεί η εξέλιξη της ελληνικής κοινωνίας. Οι τομείς στους οποίους ρίχνει το βάρος του το Πανεπιστήμιο Αιγαίου είναι οι Κοινωνικές Επιστήμες, η Διοίκηση Επιχειρήσεων, οι Μαθηματικές Σπουδές και η Παιδαγωγική. Στον χώρο των Κοινωνικών Επιστημών προσπαθεί να οργανώσει, με τη μορφή των Κοινωνικών Επιστημών, ένα σύμπλεγμα από ειδικά προγράμματα σπουδών που θα καλύπτουν το γνωστικό αντικείμενο της Κοινωνιολογίας, της Κοινωνικής Ανθρωπολογίας, της Κοινωνικής Ιστορίας, της Κοινωνικής Γεωγραφίας και του Περιβάλλοντος. Το καινοτόμο στοιχείο στη σύνθεση αυτών των γνωστικών αντικειμένων είναι η συμμετοχή των Περιβαλλοντικών Σπουδών, με τη μορφή προπτυχιακού προγράμματος (...).

1993-1994

«Η φυσιογνωμία του Πανεπιστημίου Αιγαίου επηρεάζεται

κυρίως από την χωροταξική του διασπορά σε πολλά νησιά του Αιγαϊακού Αρχιπελάγους και την άμεση αλληλεξάρτησή του από το φυσικό και κοινωνικό περιβάλλον των τόπων που έχει εγκατασταθεί. Τα νησιά του Αιγαίου, από το ένα μέρος, διαθέτουν μακρόχρονη πολιτισμική παράδοση, ενώ από το άλλο, λόγω της γεωγραφικής τους θέσης και της οικονομικής τους σημασίας, αποτελούν πεδία ταχύτατων αλλαγών.

**Συνιστούν, συνεπώς, για το
Πανεπιστήμιο Αιγαίου
ένα πολύπλοκο
και ευμετάβλητο
περιβάλλον.**

Το Πανεπιστήμιο λειτουργώντας μέσα σε αυτό το περιβάλλον, είναι υποχρεωμένο να καταστεί μια πολυκεντρική και ευέλικτη οργάνωση και όχι ένας συγκεντρωτικός και γραφειοκρατικός οργανισμός. Αυτός ο οργανωτικός και λειτουργικός προσανατολισμός συντελεί στο να υιοθετεί συνεχώς νέες μεθόδους και τεχνολογίες οργάνωσης και διοίκησης, ικανές να του επιτρέπουν την απαπροσαρμογή τους στις περιβαλλοντολογικές μεταλλαγές, αλλά και στις απαιτήσεις που το ίδιο θέτει στον εαυτό του ως Ανώτατο Εκπαιδευτικό Ίδρυμα».

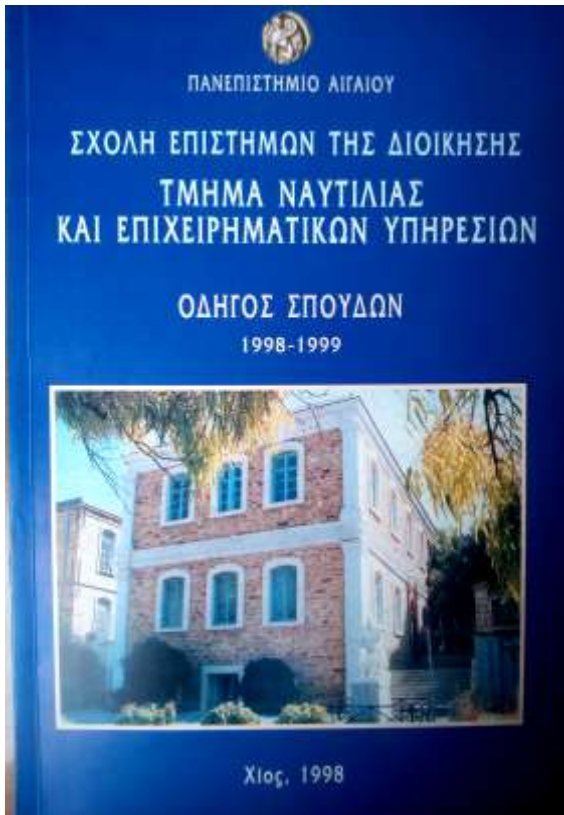
1994

Σήμερα: Τμήμα Γεωγραφίας

«**Το Πανεπιστήμιο Αιγαίου**, με τις σπουδές και τις ευρύτερες πανεπιστημιακές του δραστηριότητες κατανεμημένες μέχρι τώρα σε τέσσερα νησιά του Αρχιπελάγους –Λέσβο, Σάμο, Χίο και Ρόδο- αποτελεί ένα πρωτοποριακό εγχείρημα στο χώρο της ανώτατης παιδείας. Αλλά και ο βασιικός ακαδημαϊκός στόχος του πανεπιστημίου από την ίδρυσή του, να χαράζει νέες κατευθύνσεις σπουδών που ανταποκρίνονται στις σύγχρονες ανάγκες της Ελληνικής κοινωνίας και αγοράς εργασίας και να παρακολουθεί από κοντά τις διεθνείς εξελίξεις και αναζητήσεις της επιστημονικής σκέψης, αποτελεί καινοτομία στο Ελληνικό πανεπιστημιακό γίγνεσθαι.

Στο Διεθνές Συνέδριο «Πανεπιστήμιο στο Αρχιπέλαγος» τον Ιούνιο του 1986 συζητήθηκε το Πρόγραμμα Σπουδών και το οργανωτικό σχήμα της Σχολής Κοινωνικών Επιστημών του Πανεπιστημίου Αιγαίου. Αρχικά, ιδρύθηκε μόνο το Τμήμα Περιβάλλοντος και, λίγο αργότερα, το Τμήμα Κοινωνικής Ανθρωπολογίας. Σήμερα, οκτώ χρόνια αργότερα, ανοίγει τις πόρτες του στους φοιτητές το Τμήμα Ανθρωπογεωγραφίας με πολύτιμη πλέον οργανωτική εμπειρία από τη μέχρι σήμερα λειτουργία του Πανεπιστημίου Αιγαίου. Αποτελεί κατ' εξοχήν συνδετικό κρίκο μεταξύ του Τμήματος Περιβάλλοντος και του Τμήματος Κοινωνικής Ανθρωπολογίας».

1998 «Χαιρετισμός από τον [πρώτο] Πρύτανη του Πανεπιστημίου Αιγαίου, και Πρόεδρο του Τμήματος Ναυτιλίας και Επιχειρηματικών Υπηρεσιών, Καθηγητή κ. Θεμιστοκλή Λέκκα».

Το Πανεπιστήμιο Αιγαίου τα τελευταία χρόνια βρίσκεται σε συνεχή αναπτυξιακή τροχιά. Σημαντικός σταθμός στην πορεία αυτή, είναι η έναρξη λειτουργίας, τον Σεπτέμβριο του 1998, του Τμήματος Ναυτιλίας και Επιχειρηματικών Υπηρεσιών στη Σχολή Επιστημών της Διοίκησης στη Χίο. Η λειτουργία του Τμήματος αυτού συνοδεύεται με τη λειτουργία του Μεταπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών.

Η Χίος έχει να επιδείξει σημαντικότερες επιδόσεις στην Παγκόσμια Ναυτιλία. Έτσι το νέο Πανεπιστημιακό Τμήμα έρχεται, από τη μια μεριά να σηματοδοτήσει την έναρξη καλλιέργειας των Ναυτιλιακών Σπουδών στη Χίο, κάτι που το Πανεπιστήμιο όφειλε στην κοινωνία της Χίου, και από την άλλη να καταστήσει τη Χίο πανελλήνιο και παγκόσμιο κέντρο εκπαίδευσης και μετεκπαίδευσης επιστημόνων, ειδικών στα Ναυτιλιακά θέματα.

Πιστεύω και εύχομαι το Τμήμα αυτό πολύ σύντομα να αποτελέσει ένα Τμήμα - κλειδί στη λειτουργία του Ιδρυμάτος μας. Η Χίος και το σύμπλεγμα των νήσων του Ανατολικού Αιγαίου είναι ίσως το πιο κατάλληλο μέρος για την ανάπτυξη ενός τέτοιου Τμήματος.

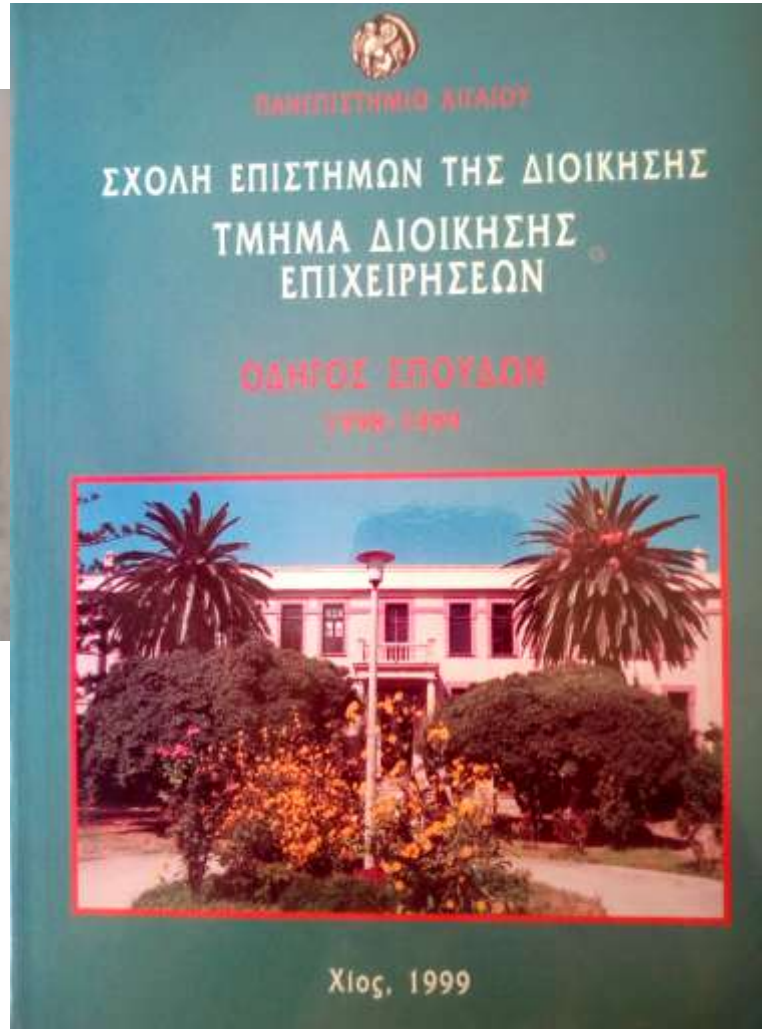

Μιχάλης: Αίθουσα διδασκαλίας και Κέντρο Υπολογιστών

Από τα σεμινάρια και τις διαλέξεις
της Επιτροπής Σύνδεσης Πανεπιστημίου-Επιχειρήσεων στο Τ.Δ.Ε.

Το ΙΑ.ΠΑιγ. συνεχίζει να προσπαθεί (με ολιστική διάθεση!!!)
να συλλέξει τους Οδηγούς Σπουδών
όλων των Σχολών, Τμημάτων και Μεταπτυχιακών Προγραμμάτων Σπουδών
του Πανεπιστημίου Αιγαίου.

Απευθύνει παράκληση σε όλες τις Μονάδες του Πανεπιστημίου
και σε καθένα ξεχωριστά μέλος της Κοινότητάς του
να συμβάλλουν στην προσπάθεια συλλογής όλων των Οδηγών Σπουδών.
Μπορούν να κατατίθενται στο ΙΑ.ΠΑιγ.
ή να μας υποδεικνύονται χώροι στους οποίους είναι κατατεθειμένοι.

Πληροφορίες στα:

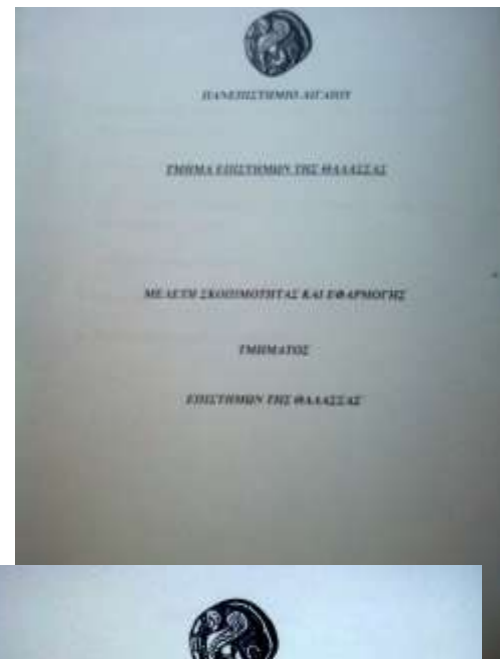
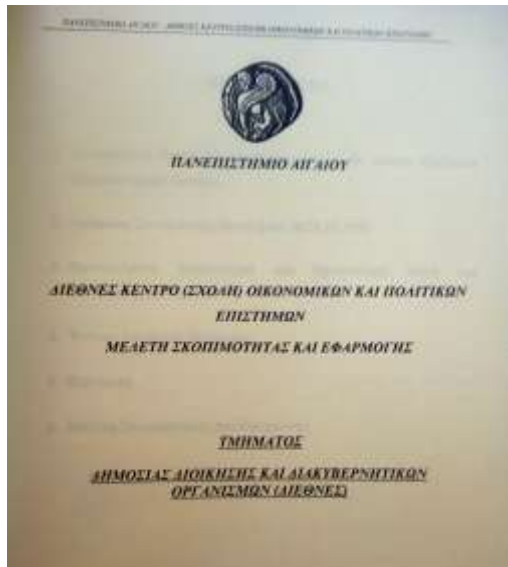
email: istoriko_arheio@aegean.gr

ΣΤΟ ΕΠΙΟΜΕΝΟ

Μελέτες Σκοπιμότητας Σχολών και Τμημάτων (τελεσφόρες και ατελέσφορες)

Πανεπιστήμιο Αιγαίου

Επιστημονική Επιτροπή Ιστορικού Αρχείου Πανεπιστημίου Αιγαίου:
Παναγιώτης Κιμουρτζής – Καθηγητής, Βασίλης Αναστασιάδης-Καθηγητής, Χαρίλαος Εξερτζόγλου-Καθηγητής

Ιστορικό Αρχείο Πανεπιστημίου Αιγαίου

Τηλ: 210 6492325

email: istoriko_arheio@aegean.gr